

Fylkesmannen i Østfold

Bjørn Ivar Kase

Charlottenborg Gård
1519 MOSS

Miljøvernavdelingen

Deres ref.:

Vår ref.: 2014/6978 439 OMA

Vår dato: 14.10.2014

Tillatelse til felling av tre med misteltein

Vi viser til befarings på Charlottenborg onsdag 08.10.2014 hvor det fra eier ble fremmet ønske om å felle en poppel med misteltein. Dette ble begrunnet med at treet har en stor risiko for å blåse ned, og at dette kan medføre vesentlige materiell- og/eller personsaker. Det ble også vist til at en annen poppel, like ved, for kort tid tilbake hadde blåst ned og skadet en el-installasjon.

Fylkesmannens lovgrunnlag

Misteltein er fredet i medhold av forskrift om fredning av mistelteinen av 29. oktober 1976. Fredningen gjelder også plantens vertstre, og det er ikke tillatt å ødelegge eller felle slike trær. Formålet med fredningen er "å bevare en art som både regionalt og i landsmålestokk er svært sjelden, og er av stor vitenskapelig interesse."

Fylkesmannen har myndighet etter naturmangfoldloven § 48 til å gjøre unntak fra fredningen dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Det følger av naturmangfoldlovens § 7 at prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Vår vurdering

Poppel er et hurtigvoksende tre med relativt kort levealder. Fysiologiske forhold fører til at arten raskt svekkes. Popler som er vindutsatte kan dermed raskt bli en fare for omgivelsene.

Dr. agric., dr. scient. Atle Håbjørg har i en tilsvarende sak vedrørende felling av poppel med misteltein kommet med følgende generell merknader om popler i Østlandsområdet: *"En rekke popler i Østlandsområdet (...) har de seinere år vist klare tegn på fysiologisk ubalanse. De første symptomene er store mengder basis- og stammeskudd fortrinnsvis på sørsiden av treet, og det skyldes kambieskader pga ustabile vintertemperaturer - kambiet begynner å vokse i varmeperioder for deretter å skades i frostperioder. Det fører til redusert transportkapasitet i ledningsvevet ned til røttene og dermed mindre rotvekst, opphopning av karbohydrater i kambiet med økt mengde stammeskudd. Med mindre rotvolum og redusert opptak av vatn og uorganisk næring, samtidig som stamme- og basis-skuddene først tar det de trenger, blir det mindre igjen til krona. Tilveksten blir minimal og etterhvert tørker toppskuddene. Til slutt dør hele krona og treet mister sin miljø- og pryddverdi. Svekkelsen av røttene fører også økt fare*

for vindfall. I likhet med en rekke andre popler på Østlandet ser jeg ingen framtid for dette treet. Det står på en svært vindutsatt plass og med utsikter for økt framtidig vindhastighet, representerer det en fare.”

Målet med naturmangfoldloven er blant annet at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av (§ 5).

Kjennskapen til utbredelsen av misteltein på Jeløya er god etter omfattende registreringer og observasjoner gjennom flere år. Kravet i naturmangfoldloven § 8 om at saken i hovedsak skal baseres på eksisterende og tilgjengelig kunnskap anses dermed som oppfylt.

Ettersom kunnskapen om misteltein i området og på Jeløya er svært god, vurderes føre-var-prinsippet i § 9 som lite relevant.

Selv om det finnes flere eksemplarer av misteltein på Jeløya er arten lite vanlig i Østfold. Vi ser det dermed som viktig å bevare de eksemplarer som finnes i Østfold i størst mulig grad.

I de tilfeller hvor det kan være aktuelt å gi tillatelse til fjerning av enkeltindivider eller felling av et vertstre, mener vi at enten vertstreet må være av en så dårlig forfatning at det utgjør en sikkerhetsrisiko eller at enkeltindivider kan fjernes uten at det vil stride mot formålet med verneforskriften.

Den aktuelle mistelteinen vokser i dette tilfelle i et poppeltré. Som nevnt ovenfor er dette et treslag som raskt kan bli en fare for omgivelsene og dermed utgjør en sikkerhetsrisiko. Selv om det skapes en presedens for felling av poppeltrær med misteltein som utgjør en sikkerhetsrisiko, kan ikke vi se at dette strider mot vernevedtakets formål eller vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Dette fordi misteltein også er registrert i andre løvtrær i området som blir betydelig eldre enn popler samtidig som de er betydelig mer robuste. Felling av omsøkte poppel med misteltein vil dermed i liten grad påvirke den samlede belastningen av misteltein i Østfold. Fellingen vil heller ikke skape en uheldig presedens mht. bevaring av misteltein (naturmangfoldlovens § 10).

Når det gjelder §§ 11 og 12, anses de som lite eller ikke relevante i denne saken.

I samsvar med søkers begrunnelse, vår befaring på eiendommen 08.10.2014 og tidligere erfaringer med popler, har vi kommet frem til at omsøkte poppeltré med misteltein utgjør en vesentlig fare for sikkerheten til brukere og beboere på eiendommen. Det gis dermed tillatelse til felling av dette treet.

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gis det tillatelse til felling av omsøkte poppel med misteltein.

Med hilsen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent av

Gunnar Bjar e.f.
seniorrådgiver

Ole Martinsen
rådgiver

Saksbehandler: Ole Martinsen

Kopi til:
Miljødirektoratet
Tilsynsutvalget for Søndre Jeløy
landskapsvernområde
SNO

Postboks 5672, Sluppen 7485 TRONDHEIM